

der f.eks. ved en restriktiv praksis i forbindelse med sammenlægning eller samdrift af landbrugsejendomme sker en beskyttelse af den eksisterende landbrugsstruktur på småøerne, i hvilket omfang denne beskyttelse sker, og hvad der skal til for at fremme brugen af denne beskyttelsesmulighed?»

Begrundelse

I svaret til spørgsmål 277 fremgår følgende, »Der kan også i andre situationer være mulighed for at beskytte den eksisterende landbrugsstruktur på småøerne, f.eks. ved en restriktiv praksis i forbindelse med sammenlægning eller samdrift af landbrugsejendomme.«

Svar (10/8 2000)

Fødevareministeren (Ritt Bjerregaard):

Som nævnt i mit svar på spørgsmål 277 indeholder landbrugsloven en række bestemmelser, der regulerer strukturudviklingen i landbruget, herunder reglerne om sammenlægning af landbrugsejendomme og om erhvervelse, forpagtning og samdrift.

Landbrugsloven indeholder derimod ikke særlige regler, der kun gælder for de små øer. En landmand kan derfor altid – dvs. også på de små øer – disponere inden for de i loven fastsatte grænser, uden at det er nødvendigt med en tilladelse fra jordbrugskommissionen. Hvis landbrugslovens regler umiddelbart er opfyldt, vil der f.eks. ved sammenlægning kunne ske nedlægning af eksisterende landbrugsejendomme på samme måde som uden for de små øer.

I de fastsatte regler om forpagtning til braklægning er der dog direkte bestemt, at der ikke er adgang til fjernbrak på de 27 småøer, der er medlem af »Sammenslutningen af Danske Småøer«, for landbrugere, der ikke bor på øen.

Landbrugsloven giver således ikke generelt mulighed for at beskytte den eksisterende struktur på de små øer, og landmændene på øerne har derfor mulighed for at følge med i strukturudviklingen på samme lovmæssige vilkår som øvrige landmænd. Landbrugsloven vil derfor ikke kunne bremse en strukturudvikling på øerne, hvorved der bliver færre landmænd, der står for den landbrugsmæssige drift af øerne.

Kredsen af landmænd på fastlandet, der vil kunne købe ejendom nr. 2 på en af de små øer, vil dog være relativt begrænset, idet der ved afstandsgrænsen på 10 km også medregnes afstanden »over vand«. Tilsvarende gælder ved forpagtning, hvor afstandsgrænsen er 15 km.

Der vil derimod i de situationer, hvor der er tale om dispensation fra landbrugslovens generelle bestemmelser, kunne tages hensyn til de særlige forhold, der gælder på de små øer.

Der er f.eks. tale om en meget restriktiv praksis med hensyn til dispensation fra kravet om fast bopæl i forbindelse med erhvervelse af en landbrugsejendom. Det fremgår således af landbrugslovscirkulæret, at der kun i ganske særlige tilfælde kan meddeles tidsubegrænset dispensation fra bopælskravet. Som eksempel herpå nævnes de tilfælde, hvor det på grund af beliggenhedsforholdene er fysisk umuligt at opfylde bopælspligten en stor del af året, hvilket f.eks. gælder for de små øer, hvor der ikke er nogen fast færgeforbindelse til fastlandet. Hvis der derimod er tale om de 27 småøer, der er medlem af »Sammenslutningen af Danske Småøer«, og hvor der netop er færgeforbindelse, kan der normalt ikke forventes dispensation fra bopælspligten.

Der vil ligeledes ved vurderingen af, om der kan meddeles dispensation til f.eks. sammenlægning eller samdrift, kunne tages hensyn til de særlige forhold, der gælder på de små øer ved en restriktiv dispensationspraksis. Det fremgår således af landbrugslovscirkulæret, at der ved vurderingen af, om der kan meddeles dispensation, skal tages hensyn til forholdene i den konkrete situation. Jordbrugskommissionerne er ved flere lejligheder orienteret om, at der herved bl.a. kan tages hensyn til bevarelsen af både befolkning og erhverv på de 27 småøer.

Ved ændringen af landbrugsloven i 1999 blev der desuden lagt op til en styrkelse med kontrollen med overholdelsen af landbrugslovens regler. På baggrund heraf er der nedsat en arbejdsgruppe med repræsentanter fra henholdsvis Direktoratet for FødevareErhverv og fra jordbrugskommissionerne, der skal komme med forslag hertil. Dette gælder f.eks. også kontrollen med overholdelsen af bopælspligten i forbindelse med erhvervelse af landbrugsejendomme på de små øer – udover den kontrol, der hidtil er sket i forbindelse med selve erhvervelsen.